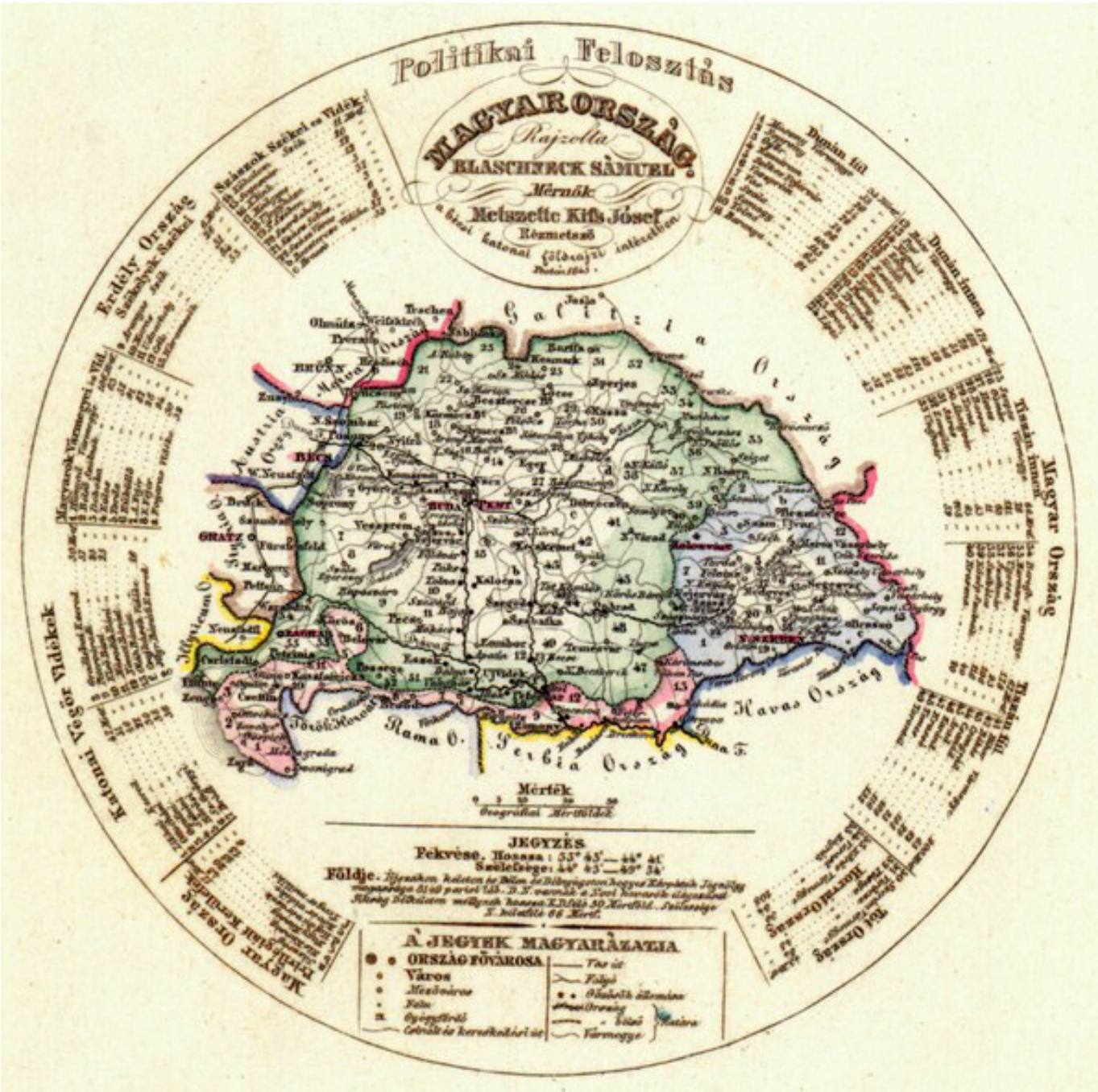

Térképtár

[1]A gyűjtemény a 19. század folyamán jelentős mértékben adományokból és vásárlások révén

gyarapodott. Csak a legfontosabbakat említve: Gróf Illésházy István adománya (1835); a neves könyv- és térképgyűjtő Jankovich Miklós több száz darabból álló térképanyagának megvásárlása (1836); az ismert nyelvészprofesszor, Horvát István kb. 300 művet számláló gyűjteményének megvétele; az olasz származású, de Pozsonyban élt kiváló vízmérnök, Enea Lanfranconi nagy értékű ajándéka (1895).

A 20. század elején a könyvtár akkori vezetői felismerték a nagy méretarányú topográfiai térképek értékét a különböző történeti kutatásokban és lépéseket tettek az ilyen jellegű magyar térképanyag beszerzésére. E lépések eredményeként az 1920-as évek közepétől nagy mennyiségben kerültek a könyvtár térképállományába a nagy méretarányú (kéziratot, ill. nyomtatott) – kataszteri, úrbérrendezési, földhasznosítási, katonai topográfiai – térképek, de számos különböző tematikájú kisebb léptékű terület (megye, város, falu, stb.) térképe is.

Az 1940-es évek első felében jelentős számú, a használatból már kikopott iskolai térkép és atlasz került a gyűjteménybe egyházi és világi iskolákból. Főúri és egyházi gyűjtemények államosítása nyomán is sok kartográfiai dokumentum került a Térképtár állományába. 1945 óta alapvetően a köteleespéldányok képezik az éves gyarapodás meghatározó részét, de fontos szerepe van a hiányzó hungarica térképek vásárlás útján történő beszerzésének is.

A gyűjtemény felépítése

- 1850 előtt nyomtatott térképek, jelzetük TR
- 1850 után nyomtatott, Magyarországot és részeit ábrázoló térképek, jelzetük TM
- 1850 után nyomtatott, nem Magyarországot ábrázoló térképek, jelzetük T
- falitérképek jelzetük TF
- kataszteri térképek
 - birtokvázlatok jelzetük Bv
 - kéziratos kataszteri térképek jelzetük K
 - nyomtatott kataszteri térképek, jelzetük NyK
- önálló kéziratos térképek, jelzetük TK
- topográfiai térképművek, jelzetük TT
 - III. katonai felmérés (1:75 000)
 - 1920-1945 közötti topográfiai térképek (1:25 000, 1:50 000, 1:75 000, 1:200 000)
 - 1945 utáni ún. Gauss-Krüger rendszerű topográfiai térképek (1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000)
 - EOTR-szerű topográfiai térképek (1:10 000, 1:100 000)
- atlaszok, jelzetük TA
- föld- és éggömbök, jelzetük TG
- dombortérképek, jelzetük TD
- digitálisan elkészített művek, illetve nem a gyűjteményünkben előforduló nyomtatott, vagy kéziratos kartográfiai dokumentumok digitális másolatai, jelzetük TE

Tájékoztatóképp megemlíthetjük, hogy a könyvtár Régi és Ritka Nyomtatványok Tárában található Apponyi-gyűjtemény számos értékes térképet tartalmaz, így például Magyarország legkorábbi ismert nyomtatott térképét, az Ingolstadtban 1528-ban kiadott Lázár-térképet és későbbi változatainak egy részét is. Az ún. Régi Magyar Könyvtár tartalmazza Johannes Honterus „*Chorographia Transylvaniae. Sybembürgen*” című fametszetes térképét, amely minden bizonnyal az első Magyarországon nyomtatott térkép. Emellett számos, nagy értékű, a kartográfia történet fontos művének példányait is őrizi a Régi Nyomtatványok Tára. Sebastian Münster *Cosmographia* és *Geographia* című műveinek kiadásai, Peter Apian kozmográfiai művei vagy akár Georg Braun és Frans Hogenberg híres városkönyve, a *Civitatis orbis terrarum* említhetők példaként.

Fedezze fel a Térképtár folyamatosan bővülő [gyűjteményét](#) [2]!

Forrás webcím: <https://oszk.hu/terkepek>

Hivatkozások:

[1] <https://oszk.hu/sites/default/files/terkeptat-logo.jpg>

[2] <https://foldabrosz.oszk.hu/>